

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 13Svp/22/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200307
Dátum vydania rozhodnutia: 7. februára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200307.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: TÍM RUŽINOV, Haburská 16480/49C, 821 01 Bratislava - Ružinov, právne zast.: JUDr. Jaroslav Pilát, advokát, Panenská 13, 811 03 Bratislava, proti žalovaným:

1) Koalícia Team Bratislava, Partizánska 7162/2, 811 06 Bratislava, IČO: 54 546 893,
Progresívne Slovensko, Grösslingová 2478/4, 811 09 Bratislava, IČO: 51 224 836,
SaS, Priemyselná 8, 821 09 Bratislava, IČO: 42 139 333,

2) Ing. Peter Strapák, X.. X.XX.XXXX, L. X. F.M. XXXXX/XX, XXX XX L., nezávislý kandidát a zvolený poslanec do miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava- Ružinov, vo veci ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov miestnej samosprávy, volieb poslancov do miestneho zastupiteľstva Mestskej časti Bratislava-Ružinov konaných dňa 29. októbra 2022, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky žalobu o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Podaná žaloba a žalobná argumentácia

1. Žalobou zo dňa 9.11.2022 doručenou Najvyššiemu správneému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len najvyšší správny súd) dňa 10.11.2022 sa žalobca domáhal postupom podľa § 312a a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) preskúmania a zrušenia výsledkov volieb konaných dňa 29.10.2022 do miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava - Ružinov vo volebnom obvode č. 5.

2. V žalobných dôvodoch uviedol, že ako politická strana, ktorá kandidovala svojich kandidátov vo voľbách do orgánov samosprávy obcí, konkrétne miestneho zastupiteľstva v Mestskej časti Bratislava - Ružinov konaných dňa 29.10.2022, napáda zákonnosť volieb vo volebnom obvode č. 5, v ktorom boli zahrnuté volebné okrsky č. 33 - 39, pričom v tomto volebnom obvode mohli byť zvolení traja poslanci.

3. Nezákonnosť volieb vyplývajúcu z porušenia ustanovenia § 170 ods. 8 písm. c), § 183, § 185 ods. 1 písm. e), § 188 ods. 2 písm. f) a § 189 ods. 1 v spojení s § 2 zákona č. 180/2014 Z. z. opieral o tvrdenie o porušení zásady rovnosti volebného práva.

4. V konkrétnostiach namietal nesprávne spočítanie odovzdaných hlasovacích lístkov v okrsku č. 35 pre kandidátov v tomto volebnom obvode, ako aj pre jeho kandidáta č. 7 H.. H. F. v jeho neprospech čo mohlo spôsobiť uvedenie nesprávneho volebného výsledku nezodpovedajúceho skutočným výsledkom volieb.

5. Svoje závery oprel o okolnosti, že v zápisnici okrskovej volebnej komisie o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku č. 35 sa pri kandidátovi č. 7 H.. H. F. uvádza 62 platných hlasov, pri kandidátovi žalobcu č. 9 JUDr. Matúš Méheš 14 platných hlasov a pri kandidátovi žalobcu č. 11 PhDr. Jana Poliačiková 4 platné hlasy. V zápisniciach z iných okrskových volebných komisií pre volebný obvod č. 5, t.j. volebných okrskov č. 33, 34, 36, 37, 38, 39 sú výsledky výrazne odlišné. Pri kandidátovi H.. H. F. v intervale 94 - 148 platných hlasov, pri kandidátovi JUDr. Matúš Méheš v intervale 128 - 165 platných hlasov, pri kandidátovi PhDr. Jana Poliačiková v intervale 116 - 190 platných hlasov, čo predstavuje markantné rozdiely oproti výsledkom zaznamenaným v okrsku č. 35. K tejto situácii došlo napriek porovnateľne vysokej voličskej účasti v jednotlivých okrskoch. Uvedené žalobcu priviedlo k záveru o možnom nesprávnom spočítaní hlasov v okrsku č. 35 (najmä) pre kandidáta č. 7 H.. H. F., pričom rozdiel medzi zvoleným kandidátom č. 5 Mgr. Peter Herceg a prvým nezvoleným kandidátom č. 7 H.. H. F. bol iba 24 hlasov.

6. Ďalším dôvodom pre záver o nesprávnom sčítaní hlasov v okrsku č. 35 a následne nesprávnom vyhotovení zápisnice z volebného okrsku a aj miestnej volebnej komisie bola skutočnosť, že vo volebnom okrsku bolo odovzdaných 298 platných hlasovacích lístkov, pričom vzhľadom na počet odovzdaných hlasov (298) bol na každom zakrúžkovaný práve jeden kandidát, čo je markantný rozdiel oproti ním vykonanému prepočtu priemerného počtu zakrúžkovaných kandidátov na jeden hlasovací lístok vo volebnom obvode č. 5, ktorý predstavuje 2,7 krúžka na hlasovací lístok.

7. Na základe uvedených skutočností vyslovil domnienku, že vo volebnom okrsku č. 35 došlo k chybe pri sčítavaní hlasov a to nielen v neprospech kandidáta H.. H.Š. F. ale aj pri sčítavaní hlasov vôbec. Považoval za potrebné zrealizovať volebné výsledky do miestneho zastupiteľstva prepočítaním odovzdaných volebných lístkov a odovzdaných hlasov cestou ich prepočítania súdom. Uviedol, že v prípade predpokladaného zrealizovania výsledkov volieb je možné, že kandidát H.. H. F. by mohol byť poslancom a zároveň uviedol, že „Ukazuje sa, že aj následná zápisnica miestnej volebnej komisie o výsledkoch volieb do miestneho zastupiteľstva Mestskej časti Bratislava - Ružinov je s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou nesprávna, teda je v rozpore so zákonom“.

8. Skonštatoval, že tvrdeným nesprávnym sčítaním odovzdaných hlasov kandidátov vo volebnom okrsku č. 35 bola porušená rovnosť volebného práva a vo výsledku vyvolaná nerovnosť medzi kandidátmi volebného obvodu č. 5 s inými kandidátmi kandidujúcimi v iných volebných obvodoch, ktorým boli výsledky volieb zistené a vo volebných zápisniciach uvedené riadne, správne.

II.

Právne východiská

9. Podľa § 170 ods. 8 písm. c) zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva okrsková volebná komisia sčítava hlasy a vyhotovuje zápisnicu o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku.

10. Podľa § 183 citovaného zákona po vybratí hlasovacích lístkov z obálok okrsková volebná komisia rozdeľuje hlasovacie lístky osobitne pre voľby do obecného zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce. Potom zisťuje počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov pre voľby do obecného zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce. Výsledky uvádza v zápisnici o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku.

11. Podľa § 185 písm. e) citovaného zákona okrsková volebná komisia v zápisnici o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku uvádza počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva.

12. Podľa § 188 ods. 2 písm. f) citovaného zákona miestna volebná komisia v zápisnici o výsledku volieb v obci uvádza počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva.

13. Podľa § 189 ods. 1 citovaného zákona za poslancov obecného zastupiteľstva sú zvolení kandidáti, ktorí získali vo volebnom obvode v poradí najviac platných hlasov.

14. Podľa § 2 citovaného zákona voľby sa konajú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

15. Najvyšší správny súd po zistení, že žaloba bola podaná žalobne aktívne legitimovaným subjektom v zmysle § 312c písm. a) SSP, v zákonnej desaťdňovej lehote v zmysle § 312e SSP, skúmal, či vzhľadom na uvedené dôvody sú splnené zákonné podmienky na meritórne prejednanie žaloby, alebo sú preukázané zákonné dôvody na zastavenie konania alebo odmietnutie žaloby.

16. Najvyšší správny súd pri posudzovaní podmienok pre ďalší procesný postup konal obdobne ako vo veci 13Svp/21/2022, 13Svp/20/2022, 13Svp/6/2022. Vychádzal zo skutočnosti, že podľa § 312h ods. 2 SSP v znení účinnom od 18. novembra 2022 môže správny súd žalobu odmietnuť aj vtedy, ak je zrejmé, že aj keby dôvody uvedené v žalobe podľa § 312f písm. e) boli pravdivé, nebolo by možné žalobe vyhovieť. Toto ustanovenie nadväzuje na § 312f písm. e) SSP, podľa ktorého sa v žalobe musia okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť dôvody, pre ktoré žalobca napáda neústavnosť alebo nezákonnosť volieb s označením dôkazov. Z ustanovenia § 312h ods. 2 SSP a contrario vyplýva, že ak by prípadná (v konaní dokázaná) pravdivosť tvrdení uvedených v § 312f písm. e) SSP umožňovala žalobe vyhovieť, nemožno ju odmietnuť podľa citovaného ustanovenia, ale je nevyhnutné ju vecne prejednať. Pri postupe podľa § 312h ods. 2 SSP, tak správny súd skúma, aký výhľad na úspech žaloby dávajú dôvody, ktoré žalobca v žalobe predniesol. Skúma teda, či uvedené dôvody sú prístupné dokazovaniu (teda či ich je možné verifikovať dokazovaním), či by toto dokazovanie mohlo viesť k záveru, že tvrdené dôvody spôsobujú nezákonnosť volieb, a či by táto nezákonnosť umožňovala vyhovieť žalobe, teda rozhodnúť niektorým zo spôsobov, ktoré sú predpokladané v § 312j ods. 2 SSP.

17. Z uvedeného výkladu je zrejmé, že kľúčovú úlohu pri rozhodovaní podľa § 312h ods. 2 SSP hrajú práve dôvody, ktoré žalobca uvedie v žalobe ako dôvody nezákonnosti a neústavnosti napadnutých volieb. Ak žalobcom uvedené dôvody sú také, ktoré vôbec nepreukazujú porušenie volebného zákona alebo je vylúčené, aby na základe takéhoto dôvodu mohol správny súd rozhodnúť podľa § 312j ods. 2 SSP, potom sú splnené podmienky na odmietnutie takejto žaloby podľa § 312h ods. 2 SSP. Z účelu citovaného ustanovenia potom vyplýva, že dôvody neústavnosti a nezákonnosti uvedené v § 312f písm. e) SSP (povinnosť „tvrdenia“) musia byť dostatočne konkrétne skutkovo vymedzené tak, aby bolo zrejmé,

pravdivosť akej konkrétnej skutočnosti sa má v následnom konaní dokazovaním preverovať. Len všeobecné tvrdenie o tom, že vo voľbách došlo k nezákonnosti alebo ich výsledok je nesprávny, nie je totiž prístupné žiadnemu konkrétnemu dokazovaniu. Takéto tvrdenie by bolo možné dokazovať len tak, že by správny súd v podstate zopakoval celý volebný proces. Taký výklad by navyše viedol k hodnotovému rozporu pri posudzovaní žalôb: žalobca, ktorý by opísal konkrétne, časovo a priestorovo ohraničené nedostatky volebného procesu, ktorých eventuálna nepravdivosť možno zistiť už na základe samotnej žaloby a k nej pripojených dôkazov, sa ocitol v nevýhodnejšej pozícii než žalobca, ktorý by do svojej žaloby poňal len najvšeobecnejšie tvrdenia o neústavnostiach a nezákonnostiach, ktoré by bolo potrebné zisťovať len obsiahlou vyšetrovacou činnosťou správneho súdu.

18. Už ústavný súd vo svojej judikatúre vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zdôrazňoval, že volebné súdnictvo je založené na príčinnej súvislosti medzi volebnou vadou a zložením zastupiteľského zboru a zároveň na vyvrátiteľnej domnienke, podľa ktorej volebný výsledok zodpovedá vôli voličov (porov., napr. uznesenie sp. zn. PL. ÚS 2/2019 a tam citovanú prejudikatúru). Vzhľadom na význam volieb v demokratickej spoločnosti a z neho vyplývajúcu prezumpciu ich ústavnosti a zákonnosti je na žalobcovi, aby kvalifikovaným spôsobom označil skutočnosti, ktoré sú spôsobilé preukázať také intenzívne porušenie volebných zákonov, ktoré by odôvodňovalo záver o inom legitímnom výsledku volieb, než aký bol uverejnený (v podobnom zmysle, napr. uznesenia sp. zn. PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 23/2017). Súd totiž v konaní vo volebných veciach nie je „vyšetrovacím orgánom“; jeho úlohou je zvážiť hodnovernosť a preukázateľnosť tvrdení sťažovateľa v kontexte s ďalšími okolnosťami a na tom základe rozhodnúť, či vykoná vo veci dokazovanie, alebo vyvodí právne závery len na základe tvrdení účastníka (porov. uznesenie sp. zn. PL. ÚS 66/2011). Funkcia súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahrádzať, prípadne dopĺňať činnosť na to povelaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe všeobecne alebo špekulatívne formulovaných námietok bude súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (porov. uznesenia sp. zn. PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 22/2015, PL. ÚS 13/2019).

19. Z ustanovenia § 312a SSP vyplýva, že zmyslom a účelom konania o žalobe o neústavnosť a nezákonnosť volieb je zabezpečenie slobodnej súťaže politických síl. Táto súťaž sa však sama osebe nerealizuje v pojednávacích miestnostiach či kanceláriách súdu, ale nachádza svoj výraz predovšetkým vo voľbách (porov. nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 19/98). Ak by sa nespokojnosť politických strán a hnutí, resp. nezávislých kandidátov zúčastnených na voľbách s volebnými výsledkami prejavila vždy po voľbách iniciovaním konania pred súdom, môže to viesť k spochybňovaniu zastupiteľskej demokracie a inštitútu volieb (v tomto zmysle uznesenie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 85/07 alebo PL. ÚS 13/2019). Preto zásadne platí, že len domnienka nesprávnosti výsledku volieb ako takého nemôže byť dôvodom zrušenia ich výsledkov (porov. uznesenia sp. zn. PL. ÚS 39/95, PL. ÚS 32/03, resp. už cit. PL. ÚS 85/07). Je na žalobcovi, aby v záujme meritórneho preskúmania žaloby uviedol konkrétne skutkové okolnosti, ktoré spochybňujú výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvolávajú pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov (m. m. PL. ÚS 118/07). Zároveň je na žalobcovi, aby kvalifikovaným spôsobom označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú reálne, prípadne aspoň vysoko pravdepodobné, a zároveň sú spôsobilé preukázať také intenzívne porušenie volebného zákona, ktoré by odôvodňovalo záver o inom legitímnom výsledku volieb, než bol uverejnený (m. m. PL. ÚS 3/2010).

III.

Relevantné judikatúrne východiská použité v náleze ústavného súdu PL ÚS 11/2020

20. V prejednávanej veci žalobca odôvodňuje svoju žalobu jedine svojim podozrením o možnosti nezákonnosti výsledku volieb, vyplývajúcim z ním vykonaných prepočtov a porovnania pomeru úspešnosti volebného výsledku jeho kandidátov v ostatných okrskoch volebného obvodu č. 5 a z prepočtu hlasov

pripadajúcich na jeden hlasovací lístok v okrsku č. 35 v porovnaní s priemerným počtom hlasov označeným na jednom hlasovacom lístku v rámci celého obvodu č. 5.

21. Najvyšší správny súd uvádza, že obdobným druhom námietok, aké v tomto konaní použil žalobca na odôvodnenie domnienky o nesprávnom spočítaní hlasovacích lístkov, v jeho neprospech okrskovou volebnou komisiou v rozsahu spôsobilom ovplyvniť výsledok volieb sa zaoberal Ústavný súd SR vo veci rozhodnutej uznesením PL. ÚS 11/2020 - 58 z 29. apríla 2020.

22. V odkazovanej veci navrhovateľka (koalícia politických strán) v súvislosti s namietanou neústavnosťou a nezákonnosťou volieb do NR SR namietala aj:

- dôvodné podozrenie z nesprávneho sčítania hlasov v jej neprospech okrskovými volebnými komisiami v rozsahu spôsobilom ovplyvniť výsledky volieb, pričom svoje predpoklady o situácii, keď v určitých volebných okrskoch nebolo príslušným kandidátom celkovo započítané množstvo preferenčných hlasov určené dolnou hranicou s poukazom na ňou zozbierané údaje, ktoré označila ako „volebné dáta“ a na základe vyvodenia vzťahu medzi tvrdným pochybením a vplyvom na výsledok volieb sa domáhala vykonania rekonštrukcie volebného procesu „preskúmaním volebnej dokumentácie a prepočítaním hlasov (vrátane hlasovacích lístkov označených ako neplatné“ v konkretizovaných okrskoch,
- podozrenie o nezákonnom nezapočítaní odovzdaných hlasovacích lístkov v rozsahu spôsobilom ovplyvniť výsledok volieb vzhľadom na odlišný percentuálny pomer odovzdaných hlasov k celkovému počtu voličov vyčíslený pre celé územie Slovenskej republiky v porovnaní s identifikovanými okrskami, kde dosiahla podozrivo nízke volebné výsledky.

23. Najvyšší správny súd poukazuje na aplikovateľnosť judikatúrnych východísk uvedených v náleze PL. ÚS 11/2020:

„35. Podstatou ochrany ústavnosti ústavným súdom vo volebných veciach je ochrana práv zaručených v čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov v danom štáte, ktorí dosiahli istú vekovú hranicu, jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo). Rovnosť volebného práva znamená zaručenie toho, aby každý z voličov i kandidátov mal rovnaké postavenie (PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 45/2014, PL. ÚS 25/2015).

36. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 82/07) právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 163 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb. Každé porušenie volebného zákona nevyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb môže spôsobiť len také porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov (PL. ÚS 62/07, PL. ÚS 20/2011, PL. ÚS 6/2015). 12

37. Rozhodnutie voličov ako suveréna môže teda ústavný súd zmeniť len vo výnimočných prípadoch, keď vady volebného procesu spôsobili alebo mohli preukázateľne spôsobiť, že (by) voliči rozhodli inak a bol (by) zvolený iný kandidát (tu politická strana alebo politické hnutie, príp. ich koalícia). Zrušenie výsledkov volieb alebo vyhlásenie volieb za neplatné nemožno brať ako trest za porušenie volebného zákona, ale ako prostriedok na zaistenie legitimacy zvoleného orgánu (PL. ÚS 12/2015, PL. ÚS 52/2018). Volebné súdnictvo Slovenskej republiky je založené na princípe ochrany mandátu, a preto nie každé porušenie zákona musí nutne viesť k takým závažným dôsledkom, ako je neplatnosť volieb, resp. zrušenie ich výsledku.

38. V rámci konania vo volebných veciach (agendy volebného súdnictva aj vo vzťahu ku konaniam ústavného súdu o týchto veciach) sa neuplatňuje teória tzv. „absolútnych vád“ volebného procesu, t. j. takých porušení volebného zákona, ktoré by mali za následok automatické zrušenie volieb (výsledku

hlasovania) alebo vyhlásenie volieb za neplatné. Vzhľadom na túto skutočnosť treba považovať všetky možné pochybenia a vady volebného procesu za relatívne a zvažovať, resp. zohľadňovať ich význam podľa ich vplyvu na výsledok volieb do zastupiteľského orgánu. Overovanie volieb je založené na predpoklade objektívnej súvislosti medzi volebnou vadou a obsadením zastupiteľského orgánu alebo minimálne takej novej príčinnej súvislosti (princíp potenciálnej kauzality, obdobne PL. ÚS 7/2010, PL. ÚS 3/2018). Túto možnú príčinnú súvislosť však treba vykladať nie iba ako abstraktnú možnosť, ale treba ju v konaní riadne preukázať (PL. ÚS 16/2011, PL. ÚS 28/2014, PL. ÚS 3/2018).

39. V zmysle judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 68/2014, PL. ÚS 22/2017, PL. ÚS 2/2018, PL. ÚS 39/2018) voľby môžu byť spochybnené v zásade tromi spôsobmi, a to tým, že došlo k volebnej chybe (napr. nesprávne sčítanie hlasov a iné číselné omyly), k volebnému deliktu (napr. úmyselne nesprávne sčítanie alebo iné falšovanie volieb počas ich priebehu) alebo k neprípustnému ovplyvňovaniu výsledku hlasovania (napr. oblasť nekalej volebnej súťaže a použitých prostriedkov volebnej kampane). 13

40. Z judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 118/07, PL. ÚS 11/2011, PL. ÚS 17/2015) ďalej vyplýva, že na to, aby ústavný súd vyhovel návrhu vo volebnej veci (podľa čl. 129 ods. 2 ústavy), musia byť splnené tri základné predpoklady: a) zistenie protizákonnosti volieb, t. j. porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, prípadne zákonov bezprostredne s nimi súvisiacich, b) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a navrhovateľom namietanou neplatnosťou volieb a c) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov. Dôležitým komponentom volebného súdnicstva je teda zisťovanie intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na rozhodovanie voličov a najmä na výsledok volieb (PL. ÚS 11/2011, PL. ÚS 32/2014).

IV.

Skutkové a právne posúdenie prejednáwanej veci vykonané najvyšším správny súdom.

24. V súvislosti s rozhodovaním prejednáwanej veci najvyšší správny súd pripomína, že bez ohľadu na to, že v odkazovanom náleze ústavný súd rozhodoval o volebnej sťažnosti týkajúcej sa volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, podstatné je, že sa jednalo o konanie na základe obdobnej právnej úpravy týkajúcej sa prípravy a priebehu volieb vrátane úpravy inštitútu okrskových komisií.

25. Podkladom pre žalobkyňou namietanú možnosť nesprávneho spočítania hlasov v okrsku č. 35 (najmä) pre kandidáta č. 7 H.. H. F., a dôvodom pre požiadavku na prepočítanie hlasov za účelom zrealnenia volieb boli:

- malé rozdiely hlasov medzi zvoleným kandidátom č. 5 Mgr. Petrom Hercegom a prvým nezvoleným kandidátom č. 7 H.. H. F. s poukazom na odlišné volebné výsledky (pomer volebného úspechu jednotlivých kandidátov v iných okrskoch),

- skutočnosť, že vo volebnom okrsku č. 35 bolo odovzdaných 298 platných hlasovacích lístkov, pričom vzhľadom na počet odovzdaných hlasov (298) bol na každom zakrúžkovaný práve jeden kandidát, čo je markantný rozdiel oproti ním vykonanému prepočtu priemerného počtu zakrúžkovaných kandidátov na jeden hlasovací lístok vo volebnom obvode č. 5, ktorý predstavuje 2,7 krúžka na hlasovací lístok.

26. Najvyšší správny súd v prvom rade poukazuje na právne závery uvedené v už zmieňovanom náleze ústavného súdu PL. ÚS 11/2020, ktoré považuje v uvedenom rozsahu za aplikovateľné aj na prejednávanú vec:

„55. Navrhovateľka vo svojom návrhu ani netvrdí (o to menej preukazuje), že by jej bola upretá možnosť mať zastúpenie vo volebných komisiách kreovaných pre voľby do národnej rady, ktoré sa konali 29. februára 2020. Takisto z podaného návrhu nevyplýva žiadne tvrdenie, ktorým by namietala akékoľvek vady pri posudzovaní hlasovacích lístkov a sčítaní hlasov v jej neprospech. Je prirodzené, že zastúpenie vo volebných komisiách slúži aj na to, aby bola zabezpečená kontrola zákonnosti a ústavnosti priebehu volebného procesu (férovosti volieb). Zákonná úprava predpokladá, že v procese volieb môže dôjsť k

nedostatkom a práve preto umožňuje aktérom volieb, ktorými sú v prípade volieb do národnej rady politickej strany a politickej hnutia a ich koalície, aby prostredníctvom svojich zástupcov vykonávali dohľad nad ich priebehom. Zistené nedostatky môžu zástupcovia politických strán a politických hnutí a ich koalícií namietat', čo sa následne premietne do zápisníc volebných komisií. Taktiež nemožno opomenúť ani tú skutočnosť, že voľby podliehajú aj tzv. občianskej kontrole. ...

60. Ústavný súd preto za základ svojho rozhodovania o návrhu navrhovateľky proti výsledkom napadnutých volieb v tejto časti považoval oficiálny výsledok sčítania, ku ktorému dospeli volebné komisie a o ktorom navrhovateľka neuvádza, že by bol spochybnený niektorým z ich členov. Navrhovateľka teda vo svojom návrhu netvrdí, že by zápisnice volebných komisií nepodpísal ktorýkoľvek člen týchto komisií s využitím možnosti odmietnutia podpisu a uvedením dôvodu odmietnutia alebo bez neho. Takto zistený výsledok volieb preto nemožno spochybňovať alebo považovať za nezákonný bez toho, aby existovali konkrétne dôkazy o manipulácii s hlasmi voličov alebo o nesprávnom sčítaní hlasovacích lístkov.

61. Navrhovateľka tak v rozsahu tejto námietky neuniesla bremeno tvrdenia (a teda ani dôkazné bremeno) vo vzťahu k relevantným okolnostiam. Dôvody namietanej neústavnosti a nezákonnosti napadnutých volieb založila len na hypotetických tvrdeniach, ktoré však ani v prípade ich pravdivosti nemohli viesť k odlišnému volebnému výsledku.

62. Súčasťou zákonných náležitostí návrhu sú dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 158 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na význam volieb v demokratickej spoločnosti a z neho vyplývajúcu prezumpciu ich ústavnosti a zákonnosti je na navrhovateľovi, aby v záujme prijatia jeho návrhu ústavným súdom na ďalšie konanie (pri predbežnom prerokovaní) kvalifikovaným spôsobom označil i také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú reálne možné, prípadne pravdepodobné a zároveň sú spôsobilé preukázať porušenie volebného zákona odôvodňujúce záver o inom legitímnom výsledku volieb. V tejto súvislosti ústavný súd už iba dodáva, že funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne dopĺňať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (m. m. PL. ÚS 3/2010)“.

27. Pokiaľ sa týka možnosti argumentácie vybranými číselnými údajmi poukazujúcimi na úspešnosť kandidátov v iných okrskoch a percentá zakrúžkovania, aj v tejto konkrétnej otázke je možné poukázať na relevantné právne závery vyššie uvedeného nálezu:

„73. Ústavný súd vychádza z premisy, že štatistický priemer je vždy ohraničený vyššími aj nižšími hodnotami (vrátane tých, ktoré sú pri hranici alebo tvoria hranicu pásma odchýlky) a hodnota priemeru je od konkrétneho počtu, resp. percenta neplatných hlasovacích lístkov v konkrétnom volebnom okrsku nezávislá (okrem súvislostí matematického výpočtu priemeru), a naopak. Námietka o selektívnych a miestne orientovaných štatistických odchýlkach od celoštátneho priemeru môže byť vhodným podnetom na rôzne zameraný spoločenskovedný (napr. politologický alebo sociologický) výskum, ktorý daný fenomén môže popísať aj ako prejav negativistického postoja istého spektra voličov, nemôže však predstavovať relevantnú argumentačnú bázu spôsobilú spochybniť zákonnosť priebehu volieb a ich celkového výsledku“.

28. V prejednávanej veci žalobca v prvom rade poukazuje na markantné rozdiely v počte hlasov pri kandidátoch č. 7 H.. H.Š. F., č. 9. JUDr. Matúš Méheš a č. 11 PhDr. Jana Poliačiková udelené v okrsku č. 35 oproti počtom hlasov udeleným v okrskoch 33, 34, 36, 37, 38, 39. Ďalším dôvodom bola skutočnosť, že v okrsku č. 35 pripadalo na 298 odovzdaných hlasovacích lístkov zakrúžkovanie 298 kandidátov, zatiaľ čo podľa ním vykonaného prepočtu v celom volebnom obvode č. 5 pripadalo na jeden odovzdaný hlasovací lístok 2,7 krúžka (odovzdaného hlasu).

29. Vo vzťahu k týmto námietkam týkajúcim sa spochybnenia legálneho priebehu volebného procesu a založeným výlučne na číselných štatistických údajoch formulovaných ako odchýlka od štatistického priemeru daného ukazovateľa v určitých volebných okrskoch treba uviesť, že sa jedná o štatistický

odôvodniteľné odchýlky, a preto samotné takéto údaje nepredstavujú samy osebe porušenie ústavy a ani volebného zákona. Žalobkyňa ich použila na vyvolanie pochybnosti o dodržaní volebného zákona (resp. záver o jeho porušení) orgánmi, ktoré sa na priebehu volieb podieľali.

30. Treba obdobne, ako vo veci prejednávanej ústavným súdom skonštatovať, že:

„Neboli tvrdené skutočnosti a označené dôkazy, ktoré by mohli zakladať aspoň náznak dôvodného a konkrétne individualizovaného podozrenia, že k zneužitiu hlasovacích lístkov, resp. nezákonnej manipulácii s hlasovacími lístkami došlo, a preto túto námietku možno označiť ako hypotetickú, nemajúcu žiaden právny význam. Výsledky hlasovania, ktoré sú v niektorých prípadoch a parametroch odlišné od štatistického priemeru alebo sú pre navrhovateľku (vzhľadom na jej iné volebné výsledky) nadpriemerne nepriaznivé, nevedú k dôvodnému záveru o možnosti ovplyvnenia výsledku volieb (PL. ÚS 11/2020)“.

31. Žalobca v podanej žalobe neuviedol okolnosti a nepredložil dôkazy, ktoré by mohli viesť k záveru o protiprávnosti napadnutých volieb, teda ani o protiprávnosti z hľadiska namietaného porušenia § 170 ods. 8 písm. c), § 183, § 185 ods. 1 písm. e), § 188 ods. 2 písm. f) a § 189 ods. 1 v spojení s § 2 zákona č. 180/2014 Z. z. čím malo dôjsť k porušeniu rovnosti volebného práva.

32. Tvrdenia žalobcu, v rámci ktorých uvádza, že voľby do miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava - Ružinov uskutočnené 29. októbra 2022 boli protizákonné, resp. na základe ktorých sa pokúša vyvolať pochybnosť, či výsledky volieb boli skutočným prejavom vôle voličov, nemajú potrebnú oporu ani v použitej argumentácii, ani v návrhoch na vykonanie dokazovania. Ostávajú tak v rovine hypotetických tvrdení bez akejkoľvek spôsobilosti privodiť navrhovateľkou požadované rozhodnutie najvyššieho správneho súdu. Treba znova pripomenúť, že prezumpcia ústavnosti a zákonnosti volieb vyžaduje pri rozhodovaní dodržať okrem iného tiež rozumnú zdržanlivosť a vzhľadom na vyššieuvedenú judikatúru treba uzavrieť, že len nepodložené domnienky o nezákonnosti a neústavnosti volieb nepostačujú na rozhodnutie, ktorým by boli vyhlásené voľby za neplatné, resp. by bol zrušený alebo zmenený ich výsledok.

33. Pre rozhodnutie najvyššieho správneho súdu je podstatný záver, že medzi namietaným porušením volebných predpisov a výsledkom volieb neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by umožnila podanej žalobe vyhovieť ani v prípade meritórneho prejednávania veci. Je preto daný dôvod odmietnutia žaloby podľa § 312h ods. 2 SSP v znení účinnom od 18. novembra 2022.

34. O trovách konania bolo rozhodnuté v zmysle § 170 písm. a) SSP.

35. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 5:0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.